

HANDLINGSPLAN FOR VISUELL KUNST 2007 – 2011 STAVANGER KOMMUNE

INNHOOLD:

Innledning – fra strategi til handling	Side	2
Sammendrag		2
Visjon		2
1. Planområdet definisjon og avgrensning		3
2. Forutsetninger for arbeidet med planen		3
3. Visuell kunst i Stavanger - status		4
4. Planmål		5
5. Hovedsatsinger 2007-2011		6
<u>5.1. Samtidskunsten</u>		6
<u>5.2. Kunstneren og kunstproduksjonen</u>		6
5.2.1. Produksjonssteder og atelierplasser for visuelle kunstnere		7
5.2.2. Internasjonalt samarbeid og kunstnerutveksling		10
5.2.3. Kompetanseheving		12
<u>5.3. Formidlingen</u>		
5.3.1. Kunstinstitusjonene		13
5.3.2. Visningsstedene utenfor institusjonene		17
5.3.3. Kunst i offentlige rom		20
5.3.4. Offentlig kunstdebatt		22
6. Handlingsmål, framdrift og økonomi i prioritert rekkefølge i forhold til kulturbudsjettet og handlings- og økonomiplanen		25
Vedlegg		

Innledning – fra strategi til handling

Kommunalstyret for kultur vedtok våren 2003 ”Strategiplan for billedkunst – Stavanger kommune – 2003-2008”. Strategiplanen skulle ha et overordnet og koordinerende fokus, og angi holdning til, og retning for billedkunstfeltet i Stavanger. Planen poengterte strategiske mål for hovedsatsingsområdene, men konkretiserte ikke satsingen i handlingsmål knyttet opp mot handlings –og økonomiplan og årsbudsjett.

Siden strategiplanen forelå i begynnelsen av 2003, har det vært en betydelig utvikling på feltet visuell kunst, både internasjonalt og nasjonalt. Antallet profesjonelle kunstnere øker sterkt, og både kunstnerne og publikum er i dag internasjonalt orientert og fanger opp nye strømninger på den globale arena.

Den merkbare økningen i aktiviteten på kunstfeltet i Stavanger skyldes i stor grad de forventningene som kulturlivet har til, og de ambisjonene som ligger i, Stavangerregionens søknad om status som Europeisk kulturhovedstad i 2008. Det er derfor behov for å trekke inn nye forhold som er av betydning for kunsten og kunstnerne, og som gjør at denne aktiviteten får en fast forankring i kunstlivet og kan videreføres i kommunens målsetninger for visuell kunst i årene etter kulturhovedstadsåret 2008.

21. juli 2006 ble det sendt ut brev til 28 lokale, regionale og nasjonale kulturinstitusjoner, kunstorganisasjoner, gallerier, det frie kunstliv og offentlige instanser om at strategiplanen for billedkunst fra 2003 skulle revideres. Frist for innspill til planen ble satt til 20. september 2006. I tillegg ble det utover høsten tatt kontakt med flere aktører på feltet for å få ytterligere innspill og drøftinger om enkelte deler av planen. Underveis i arbeidet med planen ble det klart at det på noen av de vesentligste punktene var nødvendig å bruke mer tid, slik at viktige avklaringer kunne legges inn i planen som forpliktende handlingsmål. Det ble derfor besluttet å utsette behandlingen av handlingsplanen til sommeren 2007. Våren 2007 ble det sendt en ny henvendelse ut til kulturaktørene for å fange opp det siste som har skjedd på området, og få eventuelle oppdaterte kommentarer og merknader.

Handlingsplanen skal være mer handlingsrettet enn strategiplanen. Mye av innholdet i de strategiske målene er fremdeles aktuelle og vil ligge i bunn for handlingsmålene. Vi har også benyttet anledningen til å bytte ut begrepet billedkunst med visuell kunst, som er en videre og mer hensiktsmessig ramme for det fagfeltet som omtales.

Kulturavdelingen i Stavanger kommune ved rådgiver Inger S. Bjerga og kultursjef Siri Aavitsland har utarbeidet planen.

Sammendrag

Handlingsplanen for visuell kunst for perioden 2007 til 2011 oppsummeres i tjuetre mål som skal gjennomføres i løpet av planperioden.

Planen har to innfallsvinkler som også er kunstens hovedpilarer; kunstneren og produksjonen på den ene siden, og formidlingen og publikum på den andre siden. Et godt samspill mellom

aktørene innen disse to hovedpilarene er avgjørende for at vi skal få et vitalt, spennende og nyskapende kunstliv.

Samtidskunstens kår og den grobunn Stavanger kommune skal gi den nyskapende kunstneriske aktiviteten har fått en sentral plass i planen. Den visuelle kunsten skal være en viktig aktør i samfunnslivet, og må gis anledning til å ytre seg i våre fellesrom. Det gjelder både de ulike visuelle, kunstneriske uttrykkene og den kritiske ytringen og den faglige debatten.

De viktigste faktorene kan oppsummeres i disse punktene:

- Økning av antall og standard på atelierer og arbeidsplasser for kunstnerne
- Prioritering av samtidskunsten og rom for nye uttrykk
- Bedring av kunstinstitusjonenes vilkår for produksjon, formidling og faglig utvikling
- Sikring av fremvekst og utvikling av frie produksjons- og visningsmiljøer
- Stimulere til faglig debatt og kritikk i det offentlige rom
- Fokusering på økt bevissthet om utvikling av byens uterom
- Videreutvikling av internasjonalt samarbeid innen visuell kunst

VISJON

Stavanger skal være en kunstnervennlig by der publikum får oppleve et bredt spekter av nyskapende visuell samtidskunst på høyt nivå, skapt av norske og internasjonale, profesjonelle kunstnere.

1. PLANOMRÅDETS DEFINISJON OG AVGRENSNING

Definisjon

Med visuell kunst menes i denne sammenhengen skapende og utøvende kunst innenfor billedkunst, skulptur, design, kunsthåndverk, performance, elektronisk kunst, land art, kunst i uterom, graffiti, videokunst og en kombinasjon av disse. Planen omfatter ikke film (Stavanger kommune har utarbeidet egen filmplan) og arkitektur.

Avgrensning

Planen gjelder profesjonell kunst og profesjonelle kunstnere, og omfatter både produksjon og formidling av visuell kunst. Planen berører ikke utdanningsspørsmål innen visuell kunst, med ett unntak, Kunstsolen i Rogaland.

2. FORUTSETNINGER FOR ARBEIDET MED PLANEN

Et sterkt miljø innenfor visuell kunst er et vesentlig bidrag til at Stavanger skal fremstå som kulturhovedstad og kulturby. En kunstnerisk, kreativ og innovativ satsing vil ha positive ringvirkninger for hele regionen, og vil være en av flere avgjørende faktorer for å velge denne regionen som bosted eller etableringssted for ny næringsvirksomhet.

En godt utbygd infrastruktur for visuell kunst vil være en viktig ressurs for byen og kunne bidra sterkt til å befeste og videreutvikle den positive effekten som en håper og forventer av kulturhovedstadsatsingen i stavangerregionen.

Følgende forhold, planer og tidligere utarbeidede saker ligger til grunn for utarbeiding av plan for visuell kunst:

- Stortingsmelding nr 48 – Kulturpolitikk fram mot 2014
- Stavanger2008 – Stavanger-regionens søknad om status som europeisk kulturhovedstad.
- Kommuneplan for Stavanger
- Kulturminneplan
- Norsk kulturråd. Strategi 2006-2009 – Billedkunst og kunsthåndverk
- Østlandsforskning. Rapport 2005/05 – Kulturnæringene i storbyregionene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger
- Kulturundersøkelse på Nord-Jæren
- Kartlegging av kunstnerarbeidsplasser i Stavanger
- Internasjonalt samarbeid – erfaring fra samarbeid med Bilbao, Liverpool, samt Stavanger kommunes kunstnerleilighet i Berlin
- Erfaringer fra andre større norske byer og storby samarbeid innen kultursektoren
- Partnerskapsavtale mellom kultursektorene i Bergen og Stavanger - erfaringer og planlagte tiltak
- Erfaringer fra samarbeid med Rogaland fylkeskommune og kommunene på Nord-Jæren innen kultursektoren

3. VISUELL KUNST I STAVANGER – STATUS

Situasjonen innenfor visuell kunst i Stavanger i dag er preget av raske endringer. De siste årene har det vært en økt aktivitet på området, både hva gjelder den skapende virksomhet og formidling av kunst. Nye arenaer tas i bruk, samtidig som vel etablerte institusjoner og organisasjoner er i en prosess for å finne sin fremtidige rolle og sitt handlingsrom i det totale kunstbildet. Økt konkurranse mellom aktørene stiller større krav til omstilling, faglig dyktighet og et godt utviklet kontaktnett både nasjonalt og internasjonalt.

Stavangerregionen er preget av fortsatt vekst og høy aktivitet. Det gjenspeiler seg på arbeidsmarkedet, i boligsektoren, innen handel og industri samt utdanning.

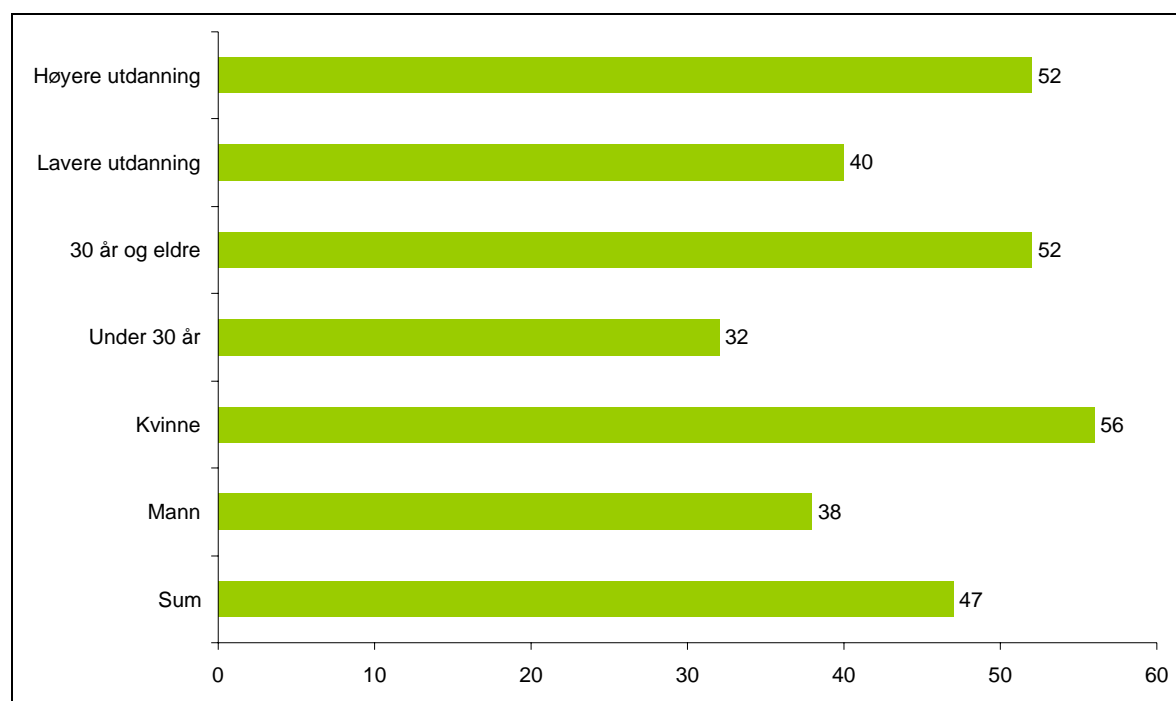
Den høye aktiviteten i Stavangerregionen, ikke minst innen boligbygging, fører til store utfordringer for kunstnere og kunstprodusenter. Kunstnere og kulturnæringer opplever å bli presset ut av et opphetet bolig- og næringsbyggemarked til fordel for mer ressurssterke virksomheter. Særlig for Stavanger-baserte virksomheter representerer dette etter hvert et betydelig problem.

Dette til tross: Optimismen i industri og næringsliv viser også igjen i kunst- og kulturlivet. Både fra politikere og næringsliv uttrykkes det en klar vilje til å satse på kunst og kultur. At også Stavangerregionens egne innbyggere har et ønske om et høyt aktivitetsnivå på kunst- og kultursektoren viser den nylig offentliggjorte rapporten ”Kulturtilbud og kulturinteresser på Nord-Jæren 2006” som TNS Gallup har gjennomført for Interkommunalt kulturråd for Nord-Jæren.

Over halvparten av de spurte fra Stavanger oppgir her at de går på kunstutstillinger minst en gang i året. For landet under ett er det omtrent en tredjedel som gjør det samme, mens det i de tre andre kommunene på Nord-Jæren varierer fra 41 prosent på Sandnes til 32 prosent på Sola. Undersøkelsen viser videre at Stavangers kulturinstitusjoner, spesielt Rogaland Kunstmuseum, benyttes av innbyggerne i nabokommunene i betydelig utstrekning.

Som det fremgår av figuren nedenfor viser undersøkelsen imidlertid at publikum på kunstutstillinger skiller seg markant fra resten av befolkningen. Slike tilbud oppsøkes for det første i langt større utstrekning av kvinner enn av menn. For det andre slår alder markant ut, slik at det er langt flere over enn under 30 år som oppgir at de går på utstillinger. For det tredje er det en større andel av de besøkende på kunstutstillinger som har en høy utdanning enn blant befolkningen ellers.

Figur 1 Prosentandel som besøker kunstutstillinger minst en gang i året etter bakgrunn

I undersøkelsen ble det også spurt om i hvilken grad en er tilfreds med tilbudet av kunstutstillinger i egen kommune. Ut fra nærheten til sentrale institusjoner er det ikke så overraskende at tilfredsheten her var en god del høyere i Stavanger enn i de tre andre kommunene. Det er likevel verdt å merke seg at dette var et av de kulturområdene hvor tilfredsheten totalt sett var lavest i Stavanger.

4. PLANMÅL

- Stavanger skal være en by hvor lokale, nasjonale og internasjonale kunstnere ønsker å etablere seg og utvikle seg.
- Stavanger skal legge til rette for at billedkunstnere får gode produksjonsvilkår
- Stavanger skal legge til rette for at norsk og internasjonal samtidskunst får en sentral plass i kunstformidlingen.

- Stavanger skal bli et knutepunkt for samtidskunst, en nasjonal pådriver for kunstdebatt og førende innen formidling av samtidskunst.
-

5. HOVEDSATSINGER 2007 - 2011

Handlingsplanens intensjon er å styrke kunstens posisjon innenfor feltet visuell kunst. Hele kunstfeltet vil bli behandlet i en samlet kunstplan for Stavanger, som skal gjelde for perioden 2008 - 2014.

I planperioden ønsker vi å ha et særlig fokus på samtidskunsten. Vi har valgt å belyse feltet visuell kunst fra to innfallsvinkler, som også er kunstens hovedpilarer - først med utgangspunkt i kunstneren og produksjonen, dernest med utgangspunkt i formidlingen.

Under kapittel 2. Forutsetninger for arbeidet med planen, viser vi vesentlige faktorer som vil legges til grunn for utformingen av kunst- og kulturpolitikken i Stavanger kommune.

Utviklingen i Stavanger innenfor visuell kunst må ses i sammenheng med satsing og strømninger på feltet både i resten av regionen, nasjonalt og internasjonalt. Nord-Jæren er et geografisk avgrenset område med tett bebyggelse og korte avstander mellom kommunesentraene og attraksjonene. Både kunstnere og publikum beveger seg over kommunegrensene, og følgelig er det nødvendig med et samarbeid mellom kommunene for at det helhetlige tilbudet skal bli best mulig.

5.1. Samtidskunsten

Det ligger i samtidskunstens egenart at den er i stadig endring og kommer til uttrykk på andre måter og på andre steder enn den tradisjonelle, den vi er fortrolige med. Antallet kunstnere i Stavanger og regionen for øvrig stiger sterkt, og mange kunstnere retter sitt kunstneriske arbeid inn mot generelle samfunnsspørsmål og en offentlig arena. I kjølvannet av den stadige endringen vokser det frem nye miljøer. Disse miljøene er i langt større grad enn de tunge institusjonene i stand til å handle raskt og fange opp nye impulser. Fremveksten av nye uttrykksformer stiller i mange sammenhenger andre krav til produksjons- og visningsforhold enn det de tradisjonelle formidlingsstedene på kort sikt klarer å imøtekomme.

I de største byene i landet ser vi en tydelig trend der uavhengige gallerier og selvorganiserte, kunstnerdrevne visningssteder dukker opp. Disse miljøene er utadrettede og henvender seg like gjerne til et internasjonalt som et nasjonalt eller regionalt kunstmiljø. Ofte er gjesteordninger knyttet til visningssteder.

Stavanger kommune ser på disse som en viktig ressurs for å vitalisere samtidskunstmiljøet i byen, og for å gi særlig yngre, nyetablerte kunstnere en mulighet for å vise sine produksjoner. Vi har ingen faste støtteordninger rettet inn mot disse visningsstedene, men støtter jevnlig enkeltproduksjoner. Snarere enn å gi husleiestøtte, kan det være mer fruktbart å bidra til kompetanseheving, støtte til å kurere utstillinger og/eller støtte til enkeltprosjekter.

5.2. Kunstneren og kunstproduksjonen

Moderne teknologi gjør det lettere for oss både å innhente informasjon, kommunisere og forflytte oss over landegrensene og over store geografiske og kulturelle områder på kort tid.

Som på de fleste andre områdene i samfunnet opplever vi også innen kunstområdene en internasjonalisering. Kunstnerne er mer mobile, de oppsøker fremmede steder, noe som igjen fører til et større mangfold i kunstneriske uttrykk.

Kunstnere som andre, oppsøker steder som har ord på seg for å tilby faglig spennende, kreative og nyskapende miljøer, der det på ulikt vis ligger til rette for kunstproduksjon.

Stikkordsmessig kan en sammenfatte de viktigste forutsetningene for at et sted skal være attraktivt å etablere seg på tre punkter, dvs. tilrettelagte arbeidsplasser, internasjonalt miljø og høy faglig kompetanse.

Stavanger har opplevd et jevnt tilslag av kunstnere innen visuell kunst de siste årene. Det kan skyldes flere faktorer. På mange områder har Stavanger gode forutsetninger for å skape et rikt kunstmiljø. Vi har mange gode ordninger når det gjelder å legge forholdene til rette for internasjonal utveksling av kunst og kunstnere. Stavangers status som Europeisk kulturhovedstad i 2008 har trolig også skapt forventninger blant kunstnere, både de etablerte og de yngre som fremdeles er i etableringsfasen.

På ett område har byen et stort forbedringspotensial, nemlig når det gjelder å gjennomføre konkrete tiltak for å bedre en meget vanskelig ateliersituasjon for kunstnerne.

5.2.1. Produksjonssteder og atelierplasser for visuelle kunstnere

Stavanger kommune, med hjelp fra Rogaland kunstsenter, gjennomførte våren 2007 en kartlegging av atelierbehov blant billedkunstnerne bosatt i Stavanger. Det ble sendt ut skjema til over sytti kunstnere med bostedsadresse Stavanger. Trettifem skjemaer ble returnert. I tillegg til de over sytti kunstnerne som bor i Stavanger, er flere kunstnere fra de omliggende kommune aktive og arbeider i Stavanger. Hele Rogaland har ca 150 organiserte kunstnere, i tillegg til profesjonelle kunstnere som ikke er organisert i kunstnerorganisasjoner, og dermed vanskeligere å ha en oversikt over. I denne sammenhengen kan det nevnes at en ut ifra dataene i Østlandsforsknings rapport om kulturnæringene i de fire største byene i Norge fra 2004, kan konkludere med at ca sytti prosent av de profesjonelle kunstnerne har sitt virke i storbyene.

Kartleggingen viser at det er dårlig samsvar mellom etterspørsel etter produksjonslokaler og det som er tilgjengelig på markedet til en overkommelig pris. Av de trettifem kunstnerne som svarte, var hele elleve redde for å bli kastet ut av/måtte flytte fra nåværende lokaler. Tolv hadde ingen konkrete flytteplaner akkurat da, men hadde et ønske om å finne nye lokaler. Åtte hadde konkrete flytteplaner, mens bare fem svarte at de verken hadde planer eller ønske om å flytte. Flere ytret ønske om mer ro og mindre engstelse for uforutsigbar situasjon, og flere hadde allerede vært på flyttefot. Mange kunstnere holder til i lokaler som andre yrkesgrupper ville funnet uakseptable. De holder fast ved disse arbeidsplassene fordi det ikke finnes gode alternativ.

Sandvigå 24 har siden slutten av åttitallet vært tilholdssted for billedkunstnere og annen kreativ virksomhet, deriblant landskapsarkitekter, reklamebyrå og Grafisk museum. I dag er det tilholdssted for ni kunstnere. Atelierene varierer i størrelse fra ti til seksti kvadratmeter. Standarden er akseptabel. Atelierene er varme om vinteren men noen har problemer med lekkasjer. Miljøet betegnes som svært bra, og kunstnerne har et sterkt ønske om at lokalene skal brukes til arbeidsplasser for kunstnere også i fremtiden. Kunstnerne lever imidlertid i

uvisshet om hvor lenge de får bli der før andre planer for Bjergstedområdet gjør at de må flytte ut. Denne usikkerheten er vanskelig, og virker forstyrrende på langtidsplanlegging og forberedelser til fremtidige kunst-/utstillingsprosjekter.

Bikuben i Hillevågs veien 70 huser fem kunstnere fordelt på tre hundre kvadratmeter. Lokalene er billige, romslige og har en god standard mht. lys, vann- og kloakk og ventilasjon. Bygget skal rives innen tre år på grunn av bybanetraséen, så også disse kunstnerne lever en midlertidig tilværelse som vanskeliggjør langtidsplanlegging i kunstproduksjonen.

Grafisk verksted er, på samme måte som Rogaland kunstsenter, bare på "lånt" tid i lokalene i Nedre Dal gate 4-6 på Nytorget. Etter at Kunstsolen i Rogaland flyttet sin virksomhet fra Nytorget til eget bygg i Birkelands gate 2, er verkstedets tilknytning til den øvrige virksomheten på huset løsere. Grafisk verksted har vært et fellesverksted for kunstnere og studenter siden 1981. De første ti årene mottok verkstedet årlig driftstilskudd fra Stavanger kommune. Senere har verkstedet vært drevet på dugnad. Over tid har det naturlig nok gått ut over kvaliteten på verkstedets ytelser, og dersom Grafisk verksted skal overleve som et faglig godt alternativ for både regionens egne og andre kunstnere, er det nødvendig med offentlige bidrag for jevnlig vedlikehold, oppjustering av utstyr og ikke minst å ansette en verksmester på deltid. I 2006 gav Stavanger kommune et mindre tilskudd som ble høynet betydelig for 2007, da Stavanger kommune anser det som svært viktig at Grafisk verksted kan bestå som et kompetansesenter og et verksted med høy faglig kvalitet. Når videre utvikling av Tou Scene har fått en nærmere avklaring er det naturlig å vurdere det som et reelt alternativ til ny lokalisering av Grafisk verksted når det flytter fra nåværende lokaler på Nytorget.

Målformulering:

Stavanger kommune skal bidra til styrking av Grafisk verksted slik at det igjen kan fremstå som et verksted med høyt faglig nivå som gjør det attraktivt å benytte for både regionale kunstnere og andre kunstnere fra inn- og utland. En slik oppbygging må gjøres i samarbeid med Rogaland fylkeskommune.

i/o/lab er et verksted for elektronisk kunst med tilholdssted i Stavanger. Det er tilknyttet Produksjonsnettverk for elektronisk kunst (PNEK), et nettverk av norske organisasjoner som arbeider med produksjon av elektronisk kunst. Stifterne er Atelier Nord, Bergen elektroniske kunstnersenter (BEK), i/o/lab, Trondheim elektroniske kunstnersenter (TEKS) og Norsk nettverk for Teknologi, Akustikk og Musikk (NOTAM). PNEK skal være en samlende og koordinerende ressurs for å utveksle kompetanse, stimulere til produksjon av elektronisk kunst, være en kulturpolitisk pådriver og arbeide for økt offentlighet om denne kunstformen.

i/o/lab ble etablert vinteren 2001, og har mottatt årlige tilskudd, først fra Ramslands legat , senere fra Stavanger kommune, helt fra det formelle oppstartsåret 2002. Verkstedet er en viktig ressurs for byens kunstnere som ønsker å arbeide innenfor nyere kunstformer. Etter hvert som flere kunstnere spesialiserer seg innenfor dette kunstfeltet setter det også preg på offentligheten, for eksempel gjennom offentlig kunst både i bygg og uterom. I/o/lab hovedaktivitet er å være et ressursmiljø for å kunne formidle og tilby profesjonelle kunstnere innen skapende og utøvende virke kompetanseheving, utvikling og produksjon samt formidling av elektronisk kunst. De ønsker å tilby kurs og seminarer både til kunstnere, kunstformidlere og andre aktører innenfor tilgrensende fagfelt. Stavanger kommune ser det som sin oppgave å bidra til at i/o/lab får befeste og utvikle sin stilling i det regionale kunstlivet. I/o/lab er initiativtakere til Article, en biennale for elektronisk kunst.

Målformulering:

Stavanger kommune vil fortsatt bidra med en årlig støtte til videreutvikling av i/o/lab som et regionalt verksted med et høyt faglig nivå for elektronisk kunst.

Tou Scene skal tilby noe annet enn det de store, tyngre kunstinstitusjonene og de kommersielle visningsstedene kan tilby. Stedet skal være en åpen dør mot internasjonale strømninger og tilreisende kunstnere i møte med vårt eget kunstliv. Tou Scene er en av grunnpilarene som søknaden om Europeisk kulturhovedstadstatus ble bygget på. Når statusen nå er oppnådd har Tou Scene tatt sitt ansvar og arbeider frem prosjekter og manifestasjoner som en viktig del av kulturhovedstadsprogrammet i 2008. Tou Works er ett eksempel, ved siden av bidrag fra øvrige aktører med tilholdssted i den kunstneriske smeltedigelen som vi ønsker at Tou skal være også i årene etter Stavanger2008.

Den store utfordringen i årene fremover er å få driftsrammer som gjør det mulig å videreutvikle den verdifulle aktiviteten som er skapt i løpet av de fire foregående årene. Det er også nødvendig med en bygningsmessig oppgradering av eksisterende og ev. nytt areal for fremtidig bruk. Stavanger kommune kjenner et ansvar også for det leddet i utviklingen.

Tou Scene som senter for både produksjon, formidling og opplevelse av samtidskunst er fremdeles i en oppbyggingsfase, selv om stedet siden åpningsåret 2003 har hatt en betydelig utvikling. I Strategiplan for billedkunst fra samme år er en av de strategiske målsetningene formulert slik: ”Stavanger kommune vil bidra økonomisk til rehabilitering av bygningsmassen slik at planlagte arbeidsplasser, herunder atelierfelleskap, fellesstudio, gjesteatelier og visningsrom kan bli realisert.”

Kommunen har bidratt til at store deler av planene er realisert. I dag deler tretten kunstnere på elleve atelierer ved Tou Scene. Atelierene er små, inntil nitten kvadratmeter, men kjærkomne arbeidsplasser. Størrelsen gjør likevel at bare kunstnere som arbeider i små formater og som ikke har behov for lagringsplass av betydning, kan bruke dem. Standarden er lav. Bare på noen få steder kan vinduene åpnes. De kan ikke brukes som rømningsvei, og kunstnerne kan ikke arbeide med materialer som avgir lukt/gasser. Tretten kunstnere deler en utslagsvask og ett toalett. Ikke alle atelierer kan stenges av da de er gjennomgang for andre.

Antall kunstnere i Stavanger har økt de siste årene, uten at Stavanger kommune i tilstrekkelig grad har lagt til rette for nye arbeidsplasser av en akseptabel standard. Stavanger kommune kommer desidert dårligst ut av storbyene i Norge på dette området, noe som gjør at vi må regne med en stagnasjon, sågar en kunstnerflukt fra byen, hvis kommunen ikke bidrar til å finne en løsning på arbeidsforholdene for både denne kunstnergruppen og kunstnere innen andre kunstuttrykk.

Dette er en viktig årsak til at Stavanger kommune siden slutten av 2006 har drøftet spørsmålet om kjøp av lokalene til Tou Scene og de tiliggende bygningene med eierne. Kommunen har et ønske om å sikre lokalene som er tatt i bruk til Tou Scene for framtidig bruk, og videre et uttrykt mål om å legge forholdene bedre til rette for produksjonslokaler for kunstnerne og for kreative næringer på en bredere basis enn det som er mulig gjennom den bygningsmasse som i dag leies til aktivitetene på Tou Scene. Handlingsrommet for den videre utviklingen av Tou Scene og arbeidsplasser for kunstnere henger nøye sammen med utfallet av disse forhandlingene.

Målformulering:

Stavanger kommune vil fortsatt bidra til at Tou Scene befester og videreutvikler sin posisjon som regionens viktigste produksjonssted for samtidskunst og en viktig møteplass for internasjonale strømninger, kunstnermøter og publikumsopplevelser.

Alternative / nye atelierer / produksjonslokaler for visuell kunst

Dersom forhandlingene med eierne av bygningsmassen i tilknytning til Tou Scene ikke fører frem, må andre alternative lokaliseringsteder pekes ut.

Målformulering:

Etablering av nye arbeidsplasser for kunstnere innen visuell kunst er et meget høyt prioritert område for Stavanger kommune. Hovedinnsatsen vil skje i tilknytning til Tou Scene. Dersom forhandlingene om overtakelse av bygningsmasse knyttet til Tou Scene ikke fører frem, vil Stavanger kommune vurdere andre kunstner- atelierer og arbeidsplasser. En avklaring om permanent lokalisering av kunstnerarbeidsplasser bør skje innen utgangen av 2008.

5.2.2. Internasjonalt samarbeid og kunstnerutveksling

Stavanger har etter hvert opparbeidet seg atskillig kompetanse om nettverksbygging og samarbeid. Regionalt og internasjonalt samarbeid på kultursektoren er høyt prioritert av Stavanger kommune, og er en viktig forutsetning for at kunsten skal få tilfredsstillende vilkår for vekst og nyskaping. Et kunst- og kulturliv uten kontakt med omverdenen stagnerer og blir uinteressant både for kunstnere og publikum.

Under handlingsplanens kapittel 2. Forutsetning er for arbeidet med planen, vises det til hvilke samarbeidsavtaler- og satsinger som bidrar til å sette rammer for de prioriteringene som blir gjort for kultursektorens utadrettede virksomhet og nettverksbygging.

På feltet visuell kunst kan vi grovt skille mellom to typer tiltak: 1. Tiltakene som Stavanger kommune har gjort eller støttet økonomisk, og som er under utvikling i Stavangerområdet for norske og utenlandske kunstnere. 2. Ordningene som er etablert og under utvikling for stavangerkunstnere ute.

Tiltak drevet eller støttet av Stavanger kommune, og som er rettet mot utenbys/utenlandske kunstnere:

Kunstnerleilighet i Frida Hansens hus. Kulturavdelingen disponerer gjesteleiligheten som er på 70 kvm. Billedkunstnere og kunsthåndverkere fra hele landet og utlandet kan søke om arbeidsopphold i leiligheten for inntil 3 måneder. Også andre kunstnere får bo i leiligheten når det er ledig. Tilbudet er gratis. Stavangers kunstaktører bruker ordningen flittig for sine gjestende kunstnere, noe som bidrar til kostnadsreduksjon på egne budsjett.

Stavanger kommune vil ta kontakt med styret i Frida Hansens hus for å drøfte om det er mulig å etablere enda en kunstnerleilighet i huset som kan stå ferdig til 2008.

Kunstnerleilighet og atelier i Øvre Strand gate 66. Leiligheten og atelieret leies ut samlet for en periode på ett år, fra august 2006, til kunstnere som arbeider med visuell kunst, og som ønsker å bo og arbeide i Stavanger. Kunstnere i etableringsfasen prioriteres. Leiligheten er 76 m², atelieret har samme grunnflate. Lav husleie.

Tilrettelegging av arbeidsplasser for kunstnere i etableringsfasen er viktig, noe som redegjøres for under 6.2.1. Tilbudet i Øvre Strand gate 66 har ikke vært tilstrekkelig etterspurt, og det vurderes derfor å omgjøre boligen til gjestebolig(er) på samme måte som Frida Hansens hus. Frem mot, og i løpet av 2008 vil etterspørselen etter den type kunstnerleiligheter bare øke.

Taoh Residency har tilholdssted på Tou Scene. I 2001 lanserte Kunstnergruppen G.U.N i Oslo prosjektet The Art of Hospitality: En turkis køyseng ble donert til fem kunstnerdrevne gallerier spredt på flere kontinenter. Køysengen har i løpet av disse årene blitt et visuelt symbol for gjestfrihet. Ved å fortsette initiativet med et noe mer økonomisk stabilt grunnlag, håper man å knytte globale nettverk for samtidskunstnere i Stavanger. Prosjektet er viktig som et ledd i å skape kontinuerlig aktivitet og deltakelse på Tou Scene av så vel norske som utenlandske samtidskunstnere.

Kunstnerutveksling Stavanger/Flørli Frankrike. Kunstnerutvekslingen er initiert og blir drevet av den fransk-norske kunstneren Agnes Tiffon. Dette tiltaket er i startfasen og under utvikling. I 2006 gjestet den første franske gjestekunstneren Flørli og Stavanger. For 2007 er ordningen utvidet til å omfatte to kunstnere, en fransk og en fra et annet land. Stavanger kommune støtter ordningen sammen med Forsand kommune og Rogaland fylkeskommune.

I tillegg til ordningene omtalt ovenfor vil Stavanger kommune også arbeide for at en til to ny(e) gjeste-/kunstnerbolig(er) kan etableres i en sentrumsnær bydel. Målet er at den i så fall skal stå ferdig tidlig i 2008.

Stavanger og Bergen kommuner har våren 2007, som et ledd i kultursamarbeidsavtalen mellom våre to byer, blitt enige om et vestlandssamarbeid om en felles markedsføring av gjeste-/kunstnerboliger i våre to regioner. Både Rogaland fylkeskommune og aktører i byens kulturliv har vært trukket inn i samtalene om dette.

Tiltak drevet eller støttet av Stavanger kommune, og som er rettet mot stavangerkunstnere som vil reise ut:

Kunstnerleiligheten i Berlin er et svært populært tilbud, og interessen ser bare ut til å øke. Kunstnere fra Stavanger tilbys studieopphold i Stavanger kommunes kunstnerleilighet. Oppholdet kan ha en varighet på inntil tre måneder. Ordningen var opprinnelig et tilbud til kunstnere som arbeider med visuell kunst, men er nå utvidet til også å gjelde andre kunstnergrupper. Tilbudet er gratis og ledsages av et stipendbeløp. Ingen umiddelbare endringer foreslås i denne ordningen.

Kunstnerutveksling Stavanger-Bilbao. Et resultat av kulturavtalen som Stavanger og Bilbao har inngått er at Stavanger kommune og Rogaland kunstsenter (RKS) siden 2003 har samarbeidet med Bilbao Arte for å utvikle en ordning med utveksling av kunstnere fra de to byene. RKS får en økonomisk kompensasjon fra kommunen for å administrere ordningen, og kunstnerne som deltar fra de respektive byene får et stipend til reise og opphold.

Kulturavtalen mellom Stavanger og Bilbao har et større potensial for samarbeid mellom kunstlivet i byene enn det som blir hentet ut i dag. Initiativet til samarbeidsprosjekter bør komme fra kunstlivet, men Stavanger kommune vil bringe spørsmålet på bane overfor kunstmiljøet for et drøfting om hvor vidt en skal ta nytt initiativ til samarbeid med Bilbao.

Målformulering:

Stavanger kommune vil arbeide for å øke antall gjeste-/kunstnerleiligheter for besøkende kunstnere fram mot 2008.

Målformulering:

Stavanger kommune vil i samarbeid med Bergen kommune, og som et ledd i kultursamarbeidsavtalen mellom de to byene, etablere en felles markedsføring av gjestekunstnerboliger på Vestlandet. Det skal i arbeidet også føres en nær dialog med kunstmiljøet i regionen, Sandnes kommune og Rogaland fylkeskommune.

5.2.3. Kompetanseheving

Stavanger kommune ønsker å medvirke til å styrke kompetansen hos byens kunstnere. Med kompetanse menes i denne sammenheng ikke bare den kunstfaglige kompetansen, men også kunnskap om hvordan kunstnerne på en best mulig måte kan gjøre bruk av den kompetansen de besitter slik at det er mulig å ha kunstneryrket som levebrød og hovedinntektskilde.

Stavanger kommune har, sammen med kulturlivet i byen, siden 2001 arrangert kurset "Fra lidenskap til foretak". Kurset var meget vellykket, noe som har ført til at næringslivet har latt seg inspirere både av ideen og tittelen til å arrangere lignende kurs for kulturlivet senere. Behovet for oppfølging av "Fra lidenskap til foretak", eventuelt i en revidert form, vil bli vurdert fortløpende.

FRAM Kultur er et kompetanseprogram for kreative næringer som Rogaland fylkeskommune, med støtte fra bla. Stavanger kommune, har arrangert med deltakende kunstnere fra hele fylket. I handlingsplanperioden vil dette og eventuelle andre lignende initiativ ble vurdert.

Stavanger kommune vil fra høsten 2007 styrke bemanningen ved kulturavdelingen blant annet for å satse mer på utvikling av forholdet og samarbeidet mellom kultur og næring. Vurdering av innsats og tiltak på de ulike kunstområdene i den sammenhengen vil derfor komme på et senere tidspunkt.

Stavanger kommune gir, som tidligere beskrevet, en årlig driftsstøtte til i/o/lab som tilbyr kunstnere og andre interesserte kursopplegg. Stavanger kommune er opptatt av at det tilbudet skal opprettholdes, og vil fortsette å gi årlige tilskudd til i/o/lab slik at det skal være mulig.

Kompetanse er også å bygge gode nettverk både med internasjonale kunstmiljøer og med potensielle offentlige og private samarbeids- og tilskuddspartnere. Når det gjelder aktuelle offentlige samarbeidspartnere vil Stavanger kommune forsette sitt arbeid med å arrangere dialogmøter som legger til rette for at kunstmiljøet i byen og regionen skal kunne etablere, vedlikeholde og utvikle slike nyttige og viktige kontakter.

En svakhet som mange med rette har trukket frem som et viktig element i arbeidet for å styrke den kunstfaglige kompetansen i stavangermiljøet er mangelen på kuratorressurser. Dette forholdet skyldes i første rekke svak økonomi både i kunstinstitusjonene og aller mest i visningsmiljøet utenfor kunstinstitusjonene. Av den grunn vil Stavanger kommune etablere to nye kuratorstipend. Det betyr at vi både kan tilgodese institusjonene og de frie visningsstedene på en helt annen måte enn tilfellet er nå, og gjøre dem i stand til å møte utfordringene med hensyn til krav som stilles til faglig kompetanse når samarbeid og nettverk med et nasjonalt og internasjonalt kunstmiljø skal bygges.

I 2007 økte kulturstipendene til Stavanger kommune med hundre prosent, fra tre stipend fordelt på alle kunstgrupper til seks stipend. To av kulturstipendene er fra 2007 reservert kunstnere innenfor visuell kunst.

Målformulering 1:

Stavanger vil fra og med 2008 opprette to nye kunstkuratorstipend à kr 50 000. Både uavhengige kuratorer som arbeider med kunstprosjekter knyttet til det frie visningsmiljøet og kuratorer knyttet til kunstinstitusjonene skal kunne søke om stipend.

Målformulering 2:

Stavanger kommune vil ta initiativ overfor Kunst i offentlig rom (KORO), ev. også i samarbeid med Rogaland kunstsenter(RKS), for å arrangere et regionalt kurs for kunstneriske konsulenter i Stavanger.

5.3. Formidlingen

5.3.1. Kunstinstitusjonene

Stavanger har flere institusjoner og virksomheter som er aktive innenfor det visuelle kunstfeltet. Foruten formidlingsvirksomhet, som de fleste av disse bedriver, har de tyngste aktørene også spisskompetanse på, og viktige forvaltningsoppgaver å ivareta innenfor museal virksomhet, kunstnerisk produksjon og kompetansebygging.

Felles for de tyngste aktørene er at det offentlige er sterkt inne i finansiering av driften. Det er ingenting som tyder på at institusjonenes avhengighet av kommunal og/eller fylkeskommunal og statlig økonomisk medvirkning vil bli mindre fremover, kanskje snarere tvert imot. Det er derfor det offentliges oppgave, og plikt, å foreta de vurderinger, prioriteringer og satsinger som er nødvendig for å ivareta og videreutvikle de faglig interessante og fremtidsrettede virksomhetene på feltet.

Status for billedkunstinstitusjonene i Stavanger med hensyn til problemer og utfordringer knyttet til lokaler/bygningsmasse er ikke vesentlig bedret siden strategiplan for billedkunst ble skrevet i 2003. Det betyr at de viktigste institusjonene på feltet fremdeles bruker betydelige deler av sine ressurser og arbeidskapasitet på oppgaver av ikke-faglig karakter . Dette kommer vi nærmere inn på under hver enkelt institusjon.

Målformulering:

Stavanger kommune vil bidra til at spørsmålet om en tydeligere funksjons- og arbeidsfordeling mellom kunstinstitusjonene settes på dagsorden og debatteres, og vil stimulere institusjonene og kunstaktørene for øvrig til å nå en konklusjon som vil gi området visuell kunst i vår region en styrket posisjon.

Rogaland Kunstmuseum (RKM), tidligere Stavanger faste galleri, er i sin nåværende form den yngste av våre kunstinstitusjoner. RKM har knutepunktstatus og dermed et regionalt ansvar for ivaretagelsen av flere funksjoner innenfor det visuelle kunstfeltet.

I femten år har institusjonen hatt tilholdssted i museumsbygget i Mosvannsparken. På tross av at bygget er av nyere dato, er lokalene på flere punkter mangelfulle, og til dels også uhensiktsmessige. Det er blant annet nødvendig å oppnå et sikkerhetsnivå som gjør det aktuelt

å kunne vise kunst på et internasjonalt nivå. Brannalarmanlegget er for gammelt og må skiftes ut, og det er behov for ny lyssetting av deler av den faste samlingen. RKM har forholdsvis trange økonomiske rammer som gjør at nødvendig kildesikring krever ekstra prosjektmidler for å kunne gjennomføres. Den stramme økonomien setter også begrensninger for utøvelsen av den øvrige kunstfaglige aktiviteten knyttet både til konservering, forskning, kuratering og det utadrettede formidlingsarbeidet.

Rogaland Kunstmuseum har til nå levd en relativt anonym tilværelse i ett av byens mest attraktive og benyttede rekreasjonsområder. Institusjonen har et ønske om å bli mer synlig og spille en mer aktiv rolle på kunstscenen. I den anledningen er det viktig at museets aktiviteter styrkes i forhold til eksisterende målgrupper, samtidig som den også rettes inn mot nye målgrupper. Da er det av vesentlig betydning at virksomheten trekkes ut av egne lokaler. Museet kan få en mer aktiv rolle i utforming av byens uterom, særlig i dets umiddelbare omgivelser, Mosvannsparken. Stavanger kommune vil i 2008 invitere Rogaland kunstmuseum til å delta i utviklingen av Mosvannsparken til en integrert skulptur-, natur-, og aktivitetspark.

Rogaland Kunstmuseum ønsker å styrke sitt arbeid rettet mot barn, unge og særskilte grupper i regionen. Som et ledd i det arbeidet er det fremsatt planer om utbygging av museet med bla. et eget barnehus. Det skal romme kreative aktiviteter for så vel barn, som andre grupper, både i og utenfor museets ordinære åpningstid.

Institusjonen må få det økonomiske spillerommet som er nødvendig for å ivareta sine forpliktelser som regional hovedaktør innen visuell kunst, og utvikle seg til ett av landets førende knutepunkt museer innenfor samtidskunst og kunstformidling. Det er særlig behov for at museet får styrket egen kuratorkompetanse og ressursene til egne produksjoner.

Målformulering 1:

Stavanger kommune vil legge til rette for at Rogaland kunstmuseum skal spille en aktiv rolle i utviklingen av Mosvannsparken og strekningen Rogaland Kunstmuseum – Stavanger Kunstforening – sentrum til en opplevelsesakse for moderne kunst og landskapsarkitektur.

Målformulering 2:

Stavanger kommune vil intensivere sitt arbeid overfor sentrale myndigheter for å styrke kunstmuseets budsjetter slik at statens tilskudd til Rogaland Kunstmuseum blir like høyt som tilskuddet til tilsvarende knutepunktinstitusjoner i Norge.

Rogaland kunstsenter (RKS) er lokalisert på Nytorget, nærmere bestemt i Nedre Dalgate 4-6. Grunnet dårlig vedlikehold av bygningen, er den blitt mindre og mindre egnet som arbeidsplass. Den er også lite innbydende med tanke på publikumsaktiviteter. På grunn av usikkerhet om hvor lenge kunstsenteret får beholde lokalene, har ledelsen i lengre tid vært på utkikk etter nye lokaler. Usikkerheten er også årsaken til at kunstsenteret i 2007 har valgt å ikke ha noe utstillingsprogram i egen regi i lokalene på Nytorget.

Rogaland kunstsenters mål er å skille egen administrasjon og kunstneres produksjonslokaler. De ønsker å satse på mer prosjektrettet arbeid enn tidligere, med en samlet administrasjon og et lite, sentralt presentasjons-/prosjektrom eller galleri. RKS skisserer en plan der aktivitetene deles inn i tre kategorier; utstilling, utsmykking og utveksling.

Det kan være en riktig utvikling å skille administrasjonens kontorarbeidsplasser og møtelokaler for virksomheten på den ene siden, og produksjonslokalene til kunstnerne på den andre siden. Kunstsenterets viktigste oppgave fra starten av har vært, og er fremdeles, å ivareta kunstnerens interesser. Å skille disse funksjonene, samtidig som det etableres et mindre presentasjonsrom sentralt i byen, behøver ikke å være i konflikt med senterets hovedmålsetning. En sentral oppgave for senteret har vært å ivareta medlemmenes og tilskuddspartners interesser i forhold til kunstnerisk utsmykking, ved at senteret har vært sekretariat for Regionalt samarbeidsutvalg i Rogaland (RSU), som har oppnevnt kunstneriske konsulenter og fulgt opp utsmykkingsprosjekter. Det bør også i fremtiden være en prioritert oppgave ved siden av kurs- og kompetansebygging overfor medlemsmassen, samt ulike formidlingsoppgaver av ikke-kommersiell karakter. En rendyrking av prioriterte satsingsområder kan være riktigere enn å favne bredest mulig. Det må være en prioritert oppgave å avklare lokaliseringsspørsmålet for Rogaland kunstsenter.

En viktig oppgave for Rogaland kunstsenter bør fortsatt være å drive med informasjonsarbeid og markedsføring av fylkets kunstnere med tanke på salg og utsmykkings- og konsulentoppdrag. Det er lenge siden senteret hadde en tilfredsstillende kunstnerbase med presentasjon av kunstner og arbeider. Dette er et arbeid som bør prioriteres. Det bør bygges opp en digitalisert database over alle fylkets profesjonelle kunstnere som arbeider med visuell kunst. Av basen bør det fremgå hvem som har kompetanse innenfor felt som utsmykking, konsulentvirksomhet, kuratering og prosjektledelse.

Målformulering:

Stavanger kommune vil bidra til å avklare Rogaland kunstsenterets fremtidige administrasjons- og medlems/møtelokaler, visningsrom/galleri og prosjektrum for senterets medlemmer i løpet av 2008.

Målformulering:

Stavanger kommune vil bidra til at det bygges opp en digital database med informasjon om alle fylkets profesjonelle kunstnere, deres arbeider og kompetanse.

Stavanger Kunstforening ble etablert i 1865, og er den eldste kunstinstitusjonen i byen. Foreningen har egne tradisjonsrike lokaler i Madlaveien 33. Bygget fra 1925 i nyklassisistisk stil er tegnet av arkitekt Erik Erga. 1962 ble bygningen tilført et nybygg tegnet av arkitekt Toralf Kaada. Stavanger Kunstforenings bygg har høy arkitektonisk verdi og er ett av Stavangers viktigste monumentalbygg. Eiendommen er regulert til spesialområde bevaring og oppført i Stavanger kommunes kulturminneplan. Bygningen er også oppført som prioritert kulturminne i Rogaland fylkeskommunes fylkesplan (1989). Bygget er preget av manglende løpende vedlikehold over mange år, og det er nødvendig med en betydelig innsats for å hindre ytterligere forfall.

Kunstforeningen har ca 900 m² visningsareal fordelt på fem saler og en kunstbutikk. Arealdisponeringen er lite hensiktsmessig i forhold til dagens behov, og kunstforeningen har engasjert et arkitektfirma som har utarbeidet ambisiøse planer ikke bare for istandsetting, men en omfattende ombygging som skal gjøre bygningen mer funksjonell.

Stavanger Kunstforening har søkt Stavanger kommune om ti millioner kroner til disse planene kalt "Nye Stavanger Kunstforening". Kommunen har i 2007 bevilget en million kroner til en oppgradering av salene for å sikre gjennomføring av utstillingsprogrammet i 2008, herunder visning av Høstutstillingen og en stor "Norwegian Wood"-utstilling.

På innholdssiden tar Stavanger Kunstforening mål av seg til å oppnå status som et regionalt senter for billedkunst, arkitektur, kunsthåndverk og design.

Stavanger kommune yter et årlig tilskudd på nesten en million kroner til kunstforeningen. Det ligger helt i toppskiktet på landsbasis hva kommuners tilskudd til kunstforeningene angår. Når kommunens tilskudd er så høyt, er det først og fremst på grunn av bygningens arkitektoniske og kulturhistoriske verdi. Stavanger Kunstforenings bygg er i stavangerfolks bevissthet sterkt knyttet til billedkunst, og Stavanger kommune ser sitt ansvar for å sikre at bygget også i fremtiden blir et aktivt, sentralt sted for gode opplevelser knyttet til visuell kunst.

Skal Stavanger kommune gå inn med så store investeringer som en så omfattende ombygging krever, må vi ha tro på at innsatsen tilfører det visuelle kunstfeltet i byen noe nytt, og noe mer enn det vi har i dag. Vil Stavanger kunstforening, slik organisasjonene fremstår i dag, kunne make å fylle bygget med nytt innhold på et kunstfaglig høyt nivå etter den planlagte ombyggingen – og vil foreningen klare det på egen hånd?

Stavanger kommune etterlyser en vurdering av hvordan et tettere samarbeid og koordinering mellom flere av byens kunstinstitusjoner på det visuelle feltet kan utvikles. I og med den uavklarte situasjonen som også Rogaland kunstsenter er i med hensyn til fremtidig lokalisering, og Rogaland Kunstmuseums uttrykte ønske og vilje om et utvidet samarbeid med de øvrige kunstinstitusjonene i byen, er dette et gunstig tidspunkt for en slik vurdering. Anledningen bør nå nyttes til å se på hvordan arbeidet både i kunstforeningen og kunstsenteret er organisert, og muligheter for samarbeid mellom de tre nevnte institusjoner med tanke på styrking av egen drift ved å dra vekslers på hverandres, og spisse de respektives egenart, kompetanse og oppgaver.

Målformulering:

Det igangsettes en utredning om fremtidig drift og organisering av Stavanger Kunstforening høsten 2007. Utredningen skal ta opp til vurdering mulighetene for organisert samarbeid eller samlokalisering mellom institusjonene Stavanger Kunstforening og Rogaland kunstsenter, med utgangspunkt i Madlaveien 33.

Sølvberget rommer et av byens største utstillingsarealer. Kulturtorget på 680 kvadratmeter har siden kulturhuset åpnet i 1987 vært en viktig arena for ulike utstillinger, og siden 1997 har Kulturtorget vært profilert som visningssted for visuell samtidskunst. I snitt vises det fem utstillinger i året, både ulike opplevelsesutstillinger og samtidskunstutstillinger. Utstillingene som har vært vist og som skal presenteres, representerer lokal, nasjonal og internasjonal kunst av høy kvalitet. Dette har vært mulig fordi det gjennom år har blitt bygd opp et godt nasjonalt og internasjonalt kontaktnett med gallerier, institusjoner og kunstnere.

Kulturhuset Sølvberget er et kommunalt foretak med eget styre. Det gjør at kommunalstyret for kultur ikke har styringsmuligheter i forbindelse med de årlige rammebevilgningene til institusjonen. Rammer og premisser for Sølvbergets videre kunstfaglige utvikling og retning ligger i første rekke hos Sølvbergets styre. Det er imidlertid viktig for Stavanger kommunes kulturavdeling å være i nær dialog med husets faglige ledelse slik at Stavanger kommunes kulturhus i hjertet av Stavanger fremstår som en attraktiv kulturarena med et variert tilbud av høy kunstnerisk kvalitet for målgrupper i alle aldre.

Målformulering:

Stavanger kommune vil bidra til at kulturhuset Sølvberget fremstår som en profesjonell og attraktiv arena for opplevelser og læring innen visuell kunst særlig med kvalitetsprosjekter rettet mot barn og unge.

Kunstskolen i Rogaland fungerer i dag som en forskole til høgskolene og akademiene. Lignende fagmiljø i Bergen og Trondheim gav på midten av åttitallet de to byene akademiutdannelser. Tromsø starter opp en akademilignende utdanning ved Høgskolen i Tromsø høsten 2007. Kunstskolen i Rogaland vil med endringer i loven (fra friskoleloven til privatskoleloven) i inneværende år måtte endre formell status til fagskole eller høyskole/universitet. Kunstskolen i Rogaland sitt ønske er å bli en del av UIS, institutt for musikk og dans i Bergsted, og dermed bli den tredje kunstarten som får et utøvende studium. Byen trenger høyere studier i utøvende kunst, et fagmiljø hvor utøvende dans, musikk og visuell kunst kan utvikles i et samspill.

Målformulering:

Stavanger kommune vil bidra til at det, med utgangspunkt i Kunstskolen i Rogaland, drøftes med UiS å etablere en høyere utdanning innen utøvende visuell kunst.

5.3.2. Visningsstedene utenfor institusjonene

Stavanger har et stort antall private gallerier, flere av dem med seriøs og kontinuerlig drift. Med et par-tre unntak drives galleriene tradisjonelt og formidler en forholdsvis lett omsettable kunst til et lokalt marked. Noe av forklaringen på de mange private galleriene er stadig et særdeles godt bedriftsmarked og et meget aktivt bedriftskunstmiljø i Rogaland.

5.3.2.1. Kommersielle gallerier

I Stavanger har vi to kommersielle gallerier som peker seg ut som formidlere av samtidskunst på et høyt faglig nivå, nemlig Transit Art Space og Galleri Opdahl.

Ved å etablere Galleri Opdahl i flotte lokaler i Østre bydel fortsetter innehaveren sin mangeårige gallerivirkesomhet i byen. Han er og har vært en viktig bidragsyter til realisering av betydelige utendørs kunstprosjekter som det temporære "Another Place" på Solastranden og Rogaland Kunstmuseums permanente kunstprosjekt i Stavanger, "Broken Column". Med disse prosjektene har han både bidratt til verdifulle innspill til hva kunst i utrom kan være, og ikke minst en etterlengtet kunstdebatt i regionen.

Transit Art Space åpnet høsten 2005 og er det andre seriøse, kommersielle galleriet i Stavanger som formidler interessant norsk og internasjonal samtidskunst. I løpet av de to årene galleriet har vært i drift har det oppnådd en anerkjennelse som det står respekt av. Galleriet var i 2007 som ett av bare tre norske gallerier invitert, og deltok, på kunstmessen Volta i Basel. Galleriet dannet sammen med sju andre gallerier, en nordisk seksjon på messen.

Stavanger kommune gav i 2007 støtte til Transits deltakelse på messen, på samme måte som Galleri Opdahl gjennom flere år har mottatt støtte til deltakelse på kunstmesser i Berlin og København. Galleriene er glimrende ambassadører for Stavanger, samtidig som de henter nye impulser og knytter viktige kontakter i forbindelse med deltakelse i messene.

Målformulering:

Stavanger kommune vil støtte opp om profesjonelle, private gallerier og visningsrom som formidler samtidskunst av høy kunstnerisk kvalitet, og som går nye veier for å gi kunstpublikum i Stavanger gode og utfordrende kunstopplevelser. Deltakelse i høyt verdsatte kunstmesser i utlandet og til kuratorvirksomhet som stimulerer til internasjonalt samarbeid og presentasjon av kunstnere med lokal tilknytning i inn- og utland vil bli prioritert.

5.3.2.2. Frie, uavhengige visningssteder

Generell økonomisk velstand kan forklare at vi i løpet av de siste årene også har kunnet merke en økt interesse for visuell kunst fra private aktører. Kunstpublikumet er selvsagt en sammensatt gruppe, men den yngre delen av publikumsmassen er ofte internasjonalt orientert, og mer fortrolig med, og nysgjerrig på den utradisjonelle, eksperimentelle samtidskunsten.

De frie visningsstedene fanger hurtig opp nye trender og ytringer i samtidskunsten. Driften baserer seg ofte på uredd idealisme og stor grad av dugnad. Ikke sjelden er det utøvende kunstnere som selv står for driften av disse visningsstedene. Det gir særlig yngre kunstnere i etableringsfasen andre muligheter for formidling av kunst for et åpent og ofte vel orientert kunstpublikum enn det som er mulig å oppnå hos de tyngre institusjonene.

I Stavanger har vi visningsrommet 21m2, som allerede har eksistert noen år, og Tou Vindu. Begge disse er viktige supplement til det kunstnerstyrte Rogaland kunstsenter. De har sin styrke i at de er ikke-kommersielle og følgelig ikke må ta samme hensyn som kommersielt drevne visningssteder, foruten at de tidlig kan reagere og handle raskt og ubyråkratisk i forhold til de nye impulsene de fanger opp.

Akt-s er en kunstnergruppe av performancekunstnere som har eksistert i cirka ett år. Gruppen kuraterer visninger og skal være et forum for debatt og videreformidling av kunnskap om performancekunst. Stavanger kommune ser positivt på, og vil støtte opp om det organiserte miljøet vi nå har fått i Stavanger som kan styrke og synliggjøre den kunstytringen.

Molitrix var tidligere både et visningssted med faste lokaler og en kurator/produsentgruppe innenfor både visuell kunst og ulike scenekunstuttrykk. Underveis har gruppen omorganisert seg, og innenfor visuell kunst har Molitrix nedlagt det faste visningsstedet. Det er rimeligere og gjør virksomheten mer fleksibel, samtidig som oppdragene nå er mer rettet inn mot produsent- og kuratoroppdrag på mange forskjellige visningssteder.

Tou Vindu står for den kontinuerlige presentasjonen av visuell kunst ved Tou Scene. For at Tou Scene skal ha en jevn drift med publikumstilbud innen ulike kunstretninger, er det avgjørende at noen ivaretar den virksomheten. Stavanger kommune har i 2007 bidratt med støtte til Tou Vindus prosjekter, og er innstilt på å følge opp med støtte også til kommende prosjekter.

5.3.2.3. Biennaler, festivaler, symposier

Article ble første gang arrangert i 2006, og er ment å bli en biennale for elektronisk kunst med fast tilholdssted i Stavanger. Fra 2005 har Stavanger kommune vært inne med utviklingsstøtte til oppbygging av biennalen, og i 2006 fikk Article kr 50 000 i støtte. Det er videre aktuelt med økonomisk engasjement fra kommunens side i de kommende årene.

Stavanger har en rik flora av festivaler og større arrangement innen de fleste kunst- og kulturområdene. Vi savner imidlertid et større, bredere og dypere fokus på samtidskunst, og i særlig grad visuell kunst. Article er i så måte et kjærkomment skudd på stammen. Biennalen vil få positive ringvirkninger for kunstlivet i Stavanger og spesielt for de kunstnerne som arbeider med elektronisk kunst og "ustabile" kunstformer. Også dette evenementet gir vår region gode muligheter for å knytte viktige kontakter og etablere gode nettverk i inn- og utland. Samtidig, og ikke minst, vil biennalen bidra til å bygge opp et bredt og stabilt fagmiljø innen samtidskunst, noe som er svært viktig for oss både frem mot Stavanger2008 og minst like viktig, etter kulturhovedstadsåret.

Målformulering:

Stavanger kommune vil bidra til å bygge opp biennalen Articles posisjon som et viktig møtested for elektronisk kunst og "ustabile" kunstformer.

Nuart er initiert av de samme kreftene som står bak Numusic og Nuproduction. Formålet er å vise kunstprosjekter innenfor nye kunstarter som Grafitti/Street art og de såkalte ustabile, grenseoverskridende kunstformer som ikke har vært å finne i tradisjonelle kunstgallerier. Stavanger kommune støtter Nuart.

Performance Day i 2007 skal være en endags workshop for publikum og seks nordiske performance- kunstnere. Resultatet av workshopen skal vises ved en større festival i 2008. Akt-s står bak Performance Day 2007, som Stavanger kommune har støttet økonomisk. Arrangørene har også fått positive signaler på at kommunen er innstilt på å følge opp Performance Day med støtte også i 2008.

Hver enkelt performancekunstner skal utvikle et verk i regi av prosjektet. Deltakende kunstnere fremmer sine prosjekter gjennom diskusjon i et web-forum og workshop ved Tou Scene. Workshopen er åpen for publikum. En skribent blir invitert til å overvære workshopen og vil følge prosjektet for neste år for tematisk å kunne belyse utviklingen av prosjektet.

5.3.2.4. Offentlige og private samlinger

Utenom de faste kunstinstitusjonene våre har vi flere betydelige og til dels interessante kunstsamlinger. I vår region er mange bedrifter aktive i å bygge opp kunstsamlinger, men ikke alle har gått like systematisk til verks over lang tid for å bygge opp spennende og verdifulle samtidskunstsamlinger av høy kunstnerisk verdi.

Statoil er den bedriften som klart peker seg ut i så måte. Gjennom mange år har bedriften gjort bevisste og gode oppkjøp av kunst både av kunstnere fra denne regionen, fra landet for øvrig og internasjonale kunstnere.

Stavanger International Collection (SIC!) ble etablert av en gruppe private kunstsamlere i 2000, ut ifra et ønske om å bygge opp en samling av internasjonal samtidskunst i Stavanger. I perioder vil kunst fra samlingen bli vist frem i passende gallerier, og på sikt vil SIC! se på muligheten for et permanent lokale for kunstsamlingen

Stavanger kommune har en kunstsamling som består av en anselig mengde kunstverk innkjøpt over år til utsmykking av kommunale kontorer, foajeer og ulike institusjoner. På nittitallet ble all kunst registrert i en nyopprettet kunstbase som har vært ajourholdt siden. Den tekniske løsningen på denne basen er imidlertid utgått på dato, og i praksis nesten umulig å ajourholde.

Stavanger kommune vil derfor prioritere arbeidet med å oppdatere kunstbasen slik at den blir enklere å håndtere og ajourholde for administrasjonen, og lettere tilgjengelig både til internt bruk og for publikum. Dette bør vurderes som et interkommunalt samarbeid. Rogaland Kunstmuseum som regionens ledende faginstitusjon på området er forespurt om, og er positive til å påta seg dette oppdraget. Det vil gi museet en fin anledning til å se kommunens samling i sammenheng med egen samling av kunst innkjøpt av lokale kunstnere.

Skulpturhåndboken for Stavanger har ikke vært oppdatert siden 2000, og ønsket har vært å kunne ha en ny utgave ferdig til 2008. Rogaland Kunstmuseum skal også vurdere å påta seg oppdraget med å utarbeide den i samarbeid med kommunens kulturavdeling.

Videre har RKM påtatt seg å lage en presentasjonsbrosjyre av Antony Gormleys "Broken Column" som skal være ferdig til kulturhovedstadsåret 2008, og som Stavanger kommune vil finansiere.

Målformulering:

Stavanger kommune vil gi Rogaland Kunstmuseum følgende oppdrag:

- oppdatering av kommunens kunstbase slik at all kunst i Stavanger kommunes eie blir tilgjengelig internt og for publikum.

- oppdatering av kommunens skulpturhåndbok for Stavanger.

- utgivelse av en presentasjonsbrosjyre av Antony Gormleys "Broken Column".

Roland Lengauers etterlatte kunstsamling. Lengauers arvinger representeres av hans eldste sønn, Michael Lengauer. Stavanger kommune har det siste året hatt et samarbeid med Michael Lengauer for å finne en god og respektfull måte å ivareta kunstarven etter kunstneren som døde mot slutten av 2006. Stavanger kommune har engasjert kunsthistoriker Åse Ødegaard til å registrere og katalogisere alle Lengauers arbeider. Hennes oppdrag forventes fullført i oktober 2007. Kunstverkene er midlertidig og trygt lagret i museenes lager på Åmøy. Sammen med Michael Lengauer har vi hatt dialog og møter med Rogaland Kunstmuseum om å påta seg det faglige ansvaret for samlingen, og med Stavanger Kunstforening om å huse deler av samlingen.

Vi har også hatt møter og kontakt med St.Svithun katolske kirke, kirkevergen i Stavanger og Domkirkens menighet om andre deler av samlingen. Videre har vi drøftet muligheter for at noen arbeider kan ambulere til ulike kirkerom og andre egnede lokaler. Alle involverte har til nå vært positive til forslagene til løsning, og alt tyder på at vi kan få på plass en intensjonsavtale innen utgangen av 2007 mellom arvingenes representant, Stavanger kommune, menighetene og kunstinstitusjonene.

Målformulering:

Stavanger kommune vil innen utgangen av 2007 legge frem en intensjonsavtale som beskriver hvordan Roland Lengauers arvinger, Stavanger kommune, og aktører fra kulturlivet skal samarbeide for å sikre forvaltningen av kunstarven etter Roland Lengauer. Det arbeides med sikte på en permanent plassering av deler av samlingen i Stavanger Kunstforenings lokaler i Madlaveien 33.

5.3.3. Kunst i offentlige rom

De siste årene har vi merket en økende tendens til at mange kunstnere retter sin kunstneriske praksis ut av galleriene og inne idet offentlige rom. Også gallerier og andre kunstformidlere ønsker i en helt annen grad enn tidligere å ta uterommene i bruk til formidling av ulike visuelle kunstuttrykk.

Historisk har makthaverne i samfunnet benyttet de offentlige rommene til utsmykking og formidling av sitt budskap gjennom kunsten. I vår tid har det offentlige overtatt den viktige oppgaven med utsmykking av fellesrommene.

For Stavangers, som for mange andre byers del, har bybildet i betydelig grad vært preget av kunstgaver fra private givere. Kunsten som preger Stavangers offentlige rom består for en stor del av statuer og byster av kjente menn, og av figurative skulpturer, fortrinnsvis av barn og dyr.

Stavanger kommune har et ønske om at byens innbyggere og besøkende skal få oppleve et bredt spekter av moderne kunst av høy kvalitet, som representerer vår egen tid og vår tids kunstnere. Av den grunn ble det høsten 2005 vedtatt nye retningslinjer for kunst i offentlige uterom som skal ivareta den målesetningen og legge til rette for en mer bevisst holdning til hva som skal være representert i våre felles uterom, både temporært og ikke minst permanent.

For at Stavanger kommune skal kunne innta en offensiv rolle og være i forkant i utviklingen av byens uterom som en spennende arena for kunstopplevelser, er det avgjørende at det skjer en kontinuerlig bevilgning av midler til formålet. I forbindelse med Stavangers posisjon som Europeisk kulturhovedstad i 2008 er det fra 2006 til 2008 avsatt til sammen sju millioner kroner i budsjettet til kunst av internasjonal klasse og karakter i Stavangers uterom. Dette er en god begynnelse, og en fremtidig årlig avsetning til kunst i uterom vil være et konkret resultat av Stavangers ambisjon om å være en kulturby også etter Stavanger2008.

Stavanger er ikke alene om å satse på kunst i uterom. Til sammenligning vedtok Trondheims politikere så tidlig som i 2002 å gjennomføre en større satsing på kunst i offentlig rom gjennom en ny utsmykkingsordning. Man besluttet å la 1,25 prosent av det totale investeringsbudsjettet i kommunen hvert år gå til kunstnerisk utsmykking, og inntil 25 prosent av kommunens avsatte midler kan benyttes til prosjekter utenom nybygg/nyanlegg.

Planlegging og gjennomføring av utendørs kunstprosjekter er tidkrevende, og involverer ofte en rekke offentlige, og til tider også private, instanser. Stavanger kommune vil i planperioden se på hvordan det eksisterende tverretatlige samarbeidet om kunst i uterom kan utvikles videre, ikke minst med tanke på utvikling av gode kunstprosjekter i våre landskapsrom og grøntområder. Det er også et mål å fortsette og utvikle videre det samarbeidet med byens og regionens kunstliv som vi har hatt i forbindelse med midlene som er avsatt til kunst i uterom frem til 2008.

I konkurranser og parallelloppdrag om utforming av byens uterom vil Stavanger kommune tilstrebe at det skjer i et tverrfaglig samarbeid mellom arkitekter og kunstnere, slik vi har praktisert både på Obstfelders plass og Tusenårsstedet. Stavanger kommune ønsker at kunstnere og/eller kunstfaglig kompetanse skal trekkes aktivt med i planleggingen av byen. Nødvendig skolering av kunstnere for å kunne bidra i så måte er naturlig å se i forbindelse

med kursing av kunstnere til kunstneriske konsulenter, se under kapittel 6.2.3. om kompetanseheving.

Målformulering:

Stavanger kommune vil innta en aktiv rolle i arbeidet med å tilføre byen et bredt spekter av temporær og permanent samtidskunst i de offentlige rommene. Det skal settes av et årlig beløp i budsjettet til samtidskunstprosjekter.

Kunstprosjekter knyttet til kommunale bygg

Stavanger kommune har i mange år praktisert en ordning der kunstfaglige representanter sammen med politikere er vedtaksføre i saker som gjelder kunstnerisk utsmykking av kommunale bygg, og der faglige representanter fra flere planavdelinger i kommunen møter fast. Dette er en ordning som fungerer svært bra. Retningslinjene for fondsstyret for kunstnerisk utsmykking kan likevel med fordel oppdateres noe, både med hensyn til hvem som møter fra administrasjonen og med hensyn til mandatet for utvalget. Denne gjennomgangen kan gjøres uavhengig av politikernes fireårsperiode, og bør gjennomgås i løpet av våren 2008.

Stavanger kommune engasjerer kunstneriske konsulenter til alle utsmykkingsprosjektene sine, og har vedtatt at Regionalt samarbeidsutvalg i Rogaland (RSU) skal stå for oppnevningen, ev. etter rådføring med kommunens fagavdeling. RSU har de siste årene ikke klart å oppnevne konsulenter i det tempoet, og med den kompetansen, som har vært nødvendig for kommunen som oppdragsgiver. Det er derfor nødvendig å finne en tilfredsstillende løsning på dette problemet.

Det tidligere Utsmykkingsfondet for offentlige bygg, nå Kunst i offentlige rom (KORO), har for tiden en gjennomgang av sine rutiner for hvordan de kan forenkle sine rutiner og kvalitets sikre arbeidet med kunstprosjektene som de står ansvarlige for. De igangsetter i disse dager et prøveprosjekt i tre fylker og byer der RSU'ene faller bort, der kunst(ner)sentrene gis en ny rolle og der det vektlegges oppbygging av kompetanse både hos sentrene og kunstnerne. Stavanger kommune vil være i dialog med KORO og følge med på hvordan prosjektet utvikler seg, med tanke på en eventuell omlegging av egne rutiner og samarbeid med Rogaland kunstsenter og Regionalt samarbeidsutvalg i Rogaland.

Målformulering:

Stavanger kommune vil i løpet av våren 2008 ha en gjennomgang og oppdatering av retningslinjer for fondsstyret særlig med hensyn til utvalgets mandat og faste, faglige representanter fra kommunens ulike planavdelinger.

5.3.4. Offentlig kunstdebatt

Det at kunstnerne på en helt annen måte, og på eget initiativ tar i bruk de offentlige rom, og gjennom sin kunstneriske praksis kommenterer generelle samfunnsspørsmål, får også konsekvenser for den offentlige kunstdebatten.

Den faglige kritikken på området visuell kunst har i den lokale dagspresse en meget begrenset dekning. Frem mot 2008 må det være en klar målsetning for den lokale pressen å bidra til økt faglig fokus på denne kunstytringen.

Stavanger kommune ønsker å bidra til at den kunstfaglige debatten og kritikken får gode vilkår, gjennom en åpen og konstruktiv dialog med mediene. I Handlingsplan for litteratur og ytringsfrihet som Stavanger kommune vedtok i 2006 ble ambisjonen om å ha en kritisk offentlighet vektlagt. Som et av tiltakene for å oppnå dette er det nå opprettet et Odd Noregers stipend for faglitteratur og kritikk, som skal bidra til å stimulere til en kritisk offentlighet. Stipendet er blant annet aktuelt for byens kunstkritikere.

Nettmagasinet Localmotives, Salong ved Tou Scene og i/o/lab var i årene rundt årtusenskiftet aktive i den offentlige kunstdebatten. Stavanger kommune ønsker å bidra til at disse og lignende initiativ klarer å overleve og utvikle seg, enten ved å rendyrke og spisse sitt felt eller ved å kunne delta gjennom andre prosjekter.

Et slikt prosjekt ble gjennomført våren 2007 da det internasjonale kunstsymposiet "Site and Art" fant sted etter initiativ fra en lokal kunstner. Symposiet var et faglig og økonomisk samarbeid mellom Stavanger2008, Rogaland kunstsenter, Stavanger kommune, KORO, Norsk kulturråd, Stavanger2008-prosjektet "Neighbourhood Secrets" og British Council, og i tillegg faglige innspill fra andre deler av kunstmiljøet. Stavanger kommune verdsetter slike initiativ høyt, og er innstilt på å bidra til en eventuell oppfølging av symposiet.

Stavanger 2018 kom til på initiativ fra en lokal kunstner, og har vokst seg til å bli en aktiv og handlekraftig gruppe kunstnere, kunstformidlere og andre aktører fra byens og regionens kunstliv som ønsker å sette fokus og kritisk søkelys på hva som skal skje med Stavangerregionens kunstliv årene etter kulturhovedstadsåret 2008, og hva som må til for at kulturbyåret ikke blir et avsluttende fyrverkeri, men et startskudd for noe varig. Stavanger kommune har bidratt til markeringene som vil finne sted i løpet av høsten 2007, og er også positiv til å bidra videre slik at Stavanger2018 vil kunne fortsette sitt arbeide med å sette kritisk søkelys og temaer under debatt også etter at kulturhovedstadsåret er omme.

Målformulering:

Stavanger kommune vil legge til rette for en kritisk kunstoffentlighet og bidra til å skape faglige fora og kunstdebatter gjennom dialog og økonomisk stimulering av initiativtakere.

6. HANDLINGSMÅL, fremdrift og økonomi i prioritert rekke i forhold til kulturbudsjettet og handlings- og økonomiplanen

Pri	Avsn.	Mål	Tiltak	Framdrift/Økonomi				
				2007	2008	2009	2010	2011
1	5.2.1.	Etablering av nye arbeidsplasser for kunstnere innen visuell kunst er et meget høyt prioritert område for Stavanger kommune. Hovedinnsatsen vil skje i tilknytning til Tou Scene. Dersom forhandlingene om overtakelse av bygningsmasse knyttet til Tou Scene ikke fører frem, vil Stavanger kommune vurdere andre kunstner- atelierer og arbeidsplasser. En avklaring om permanent lokalisering av kunstnerarbeidsplasser skal skje innen utgangen av 2008.	Utredning. Tilskudd vurdering i forb. med handlings- og økonomi plan (høp)		X	X	X	X
2	5.3.1.	Det igangsettes en utredning om fremtidig drift og organisering av Stavanger Kunstforening høsten 2007. Utredningen skal ta opp til vurdering mulighetene for organisert samarbeid eller samlokalisering mellom institusjonene Stavanger Kunstforening og Rogaland kunstsenter , med utgangspunkt i Madlaveien 33.	Utredning. Eget budsjett					
3	5.3.1.	Stavanger kommune vil bidra til å avklare Rogaland kunstsenters fremtidige administrasjons - og medlems/møtelokaler, visningsrom/galleri og prosjektrom for senterets medlemmer i løpet av 2008.	Årlig fast tilskudd over eget budsjett	X	X	X	X	X
4	5.3.2.	Stavanger kommune vil innen utgangen av 2007 legge frem en intensjonsavtale som beskriver hvordan Roland Lengauers arvinger, Stavanger kommune, og aktører fra kulturlivet skal samarbeide for å sikre forvaltningen av kunstarven etter Roland Lengauer. Det arbeides med sikte på en permanent plassering av deler av samlingen i Stavanger Kunstforenings lokaler i Madlaveien 33	Utredning. Tilskudd vurderes i høp.		X	X	X	X
5	5.3.2.	Stavanger kommune vil gi Rogaland Kunstmuseum følgende oppdrag: a) oppdatering av kommunens kunstbase slik at all kunst i Stavanger kommunes eie blir tilgjengelig internt og for publikum. b) oppdatering av kommunens skulpturhåndbok for Stavanger.	Igangsette Vurderes i høp Eget budsjett i 2007 og vurderes i høp i 2008	50 000	100000 150000			

Pri	Avsn.	Mål	Tiltak	Framdrift/Økonomi				
				2007	2008	2009	2010	2011
		c) utgivelse av en presentasjonsbrosjyre av Antony Gormleys "Broken Column".	Vurderes i høg		50 000			
6	5.2.3.	Stavanger vil fra og med 2008 opprette to nye kunstkuratorstipend à kr 50 000. Både uavhengige kuratorer som arbeider med kunstprosjekter knyttet til det frie visningsmiljøet og kuratorer knyttet til kunstinstitusjonene skal kunne søke om stipend.	Tilskudd vurderes i høg		100000	100000	100000	100 000
7	5.3.3.	Stavanger kommune vil innta en aktiv rolle i arbeidet med å tilføre byen et bredt spekter av temporær og permanent samtidskunst i de offentlige rommene. Det skal settes av et årlig beløp i budsjettet til samtidskunstprosjekter.	Vurderes i høg			2,5 mill.	2,5 mill	2,5 mill.
8	5.3.2.	Stavanger kommune vil bidra til å bygge opp biennalen Articles posisjon som et viktig møtested for elektronisk kunst og "ustabile" kunstformer.	Årlig tilskudd fra eget budsjett	X	X	X	X	X
9	5.3.1.	Stavanger kommune vil intensivere sitt arbeid overfor sentrale myndigheter for å styrke kunstmuseets budsjetter slik at statens tilskudd til Rogaland Kunstmuseum blir like høyt som tilskuddet til tilsvarende knutepunktinstitusjoner i Norge.	Initiere. Årlig fast tilskudd fra eget budsjett	X	X	X	X	X
10	5.2.1.	Stavanger kommune vil fortsatt bidra til at Tou Scene befester og videreutvikler sin posisjon som regionens viktigste produksjonssted for samtidskunst og en viktig møteplass for internasjonale strømninger, kunstmøter og publikumsopplevelser.	Årlig fast tilskudd fra eget budsjett	X	X	X	X	x
11	5.2.1.	Stavanger kommune skal bidra til styrking av Grafisk verksted slik at det igjen kan fremstå som et verksted med høyt faglig nivå som gjør det attraktivt å benytte for både regionale kunstnere og andre kunstnere fra inn- og utland. En slik oppbygging må gjøres i samarbeid med Rogaland fylkeskommune.	Årlig tilskudd fra eget budsjett	X	X	X	X	x
12	5.2.1.	Stavanger kommune vil fortsatt bidra med en årlig støtte til videreutvikling av i/o/lab som et regionalt verksted med et høyt faglig nivå for elektronisk kunst.	Årlig tilskudd fra eget budsjett	X	X	X	X	x
13	5.2.2.	Stavanger kommune vil arbeide for å øke antall gjeste-/kunstnerleiligheter for besøkende kunstnere frem mot 2008.	Utredning. Tilskudd		X	X	X	X

Pri	Avsn.	Mål	Tiltak	Framdrift/Økonomi				
				2007	2008	2009	2010	2011
			vurderes i h�p					
14	5.2.3.	Stavanger kommune vil ta initiativ overfor Kunst i offentlig rom (KORO), ev. også i samarbeid med Rogaland kunstsenter(RKS), for å arrangere et regionalt kurs for kunstneriske konsulenter i Stavanger.	Initiering. Eget budsjett		X			X
15	5.3.1.	Stavanger kommune vil legge til rette for at Rogaland kunstmuseum skal spille en aktiv rolle i utviklingen av Mosvannsparken og strekningen Rogaland Kunstmuseum – Stavanger Kunstforening – sentrum til en opplevelsesakse for moderne kunst og landskapsarkitektur.	Initiering		X	X	X	X
16	5.3.2.	Stavanger kommune vil støtte opp om profesjonelle, private gallerier og visningsrom som formidler samtidskunst av høy kunstnerisk kvalitet, og som går nye veier for å gi kunstpublikum i Stavanger gode og utfordrende kunstopplevelser. Deltakelse i høyt verdsatte kunstmesser i utlandet og til kuratorvirksomhet som stimulerer til internasjonalt samarbeid og presentasjon av kunstnere med lokal tilknytning i inn- og utland vil bli prioritert	Tilskudd fra eget budsjett.	X	X	X	X	X
17	5.3.1.	Stavanger kommune vil bidra til at det bygges opp en digital database med informasjon om alle fylkets profesjonelle kunstnere, deres arbeider og kompetanse.	Initiering. Tilskudd vurderes i h�p.		50 000			
18	5.3.3.	Stavanger kommune vil legge til rette for en kritisk kunstoffentlighet og bidra til å skape faglige fora og kunstdebatter gjennom dialog og økonomisk stimulering av initiativtakere.	Tilrettelegge. Tilskudd fra eget budsjett	X	X	X	X	X
19	5.3.1.	Stavanger kommune vil bidra til at spørsmålet om en tydeligere funksjons- og arbeidsfordeling mellom kunstinstitusjonene settes på dagsorden og debatteres, og vil stimulere institusjonene og kunstakt�rene for øvrig til å nå en konklusjon som vil gi området visuell kunst i vår region en styrket posisjon.	Initiering	X	X			
20	5.2.2.	Stavanger kommune vil i samarbeid med Bergen kommune, og som et ledd i kultursamarbeidsavtalen mellom de to byene, etablere en felles markedsføring av gjestekunstnerboliger på Vestlandet. Det skal i arbeidet også føres en nær dialog med kunstmiljøet i regionen, Sandnes kommune og Rogaland fylkeskommune.	Eget budsjett		X			

Pri	Avsn.	Mål	Tiltak	Framdrift/Økonomi				
				2007	2008	2009	2010	2011
21	5.3.1.	Stavanger kommune vil bidra til at det, med utgangspunkt i Kunstsolen i Rogaland, drøftes med UiS å etablere en høyere utdanning innen utøvende visuell kunst.	Initiering. Årlig fast tilskudd fra eget budsjett.	X	X	X	X	X
22	5.3.1.	Stavanger kommune vil bidra til at kulturhuset Sølvberget fremstår som en profesjonell og attraktiv arena for opplevelser og læring innen visuell kunst særlig med kvalitetsprosjekter særlig rettet mot barn og unge.	Samarbeid. Årlig fast tilskudd fra eget budsjett	X	X	X	X	X
23	5.3.3.	Stavanger kommune vil i løpet av våren 2008 ha en gjennomgang og oppdatering av retningslinjer for fondsstyret særlig med hensyn til utvalgets mandat og faste, faglige representanter fra kommunens ulike planavdelinger.	Utredning		X			

Framdrift og økonomi i forbindelse med målene i ovenstående tabell vil bli vurdert i forbindelse med behandlingen av handlings- og økonomiplanen.

Strategiplan for billedkunst 2003 – 2008 ble våren 2006 sendt ut til 28 berørte parter til høring. Våren 2007 ble det sendt ut en påminnelse om ettersending av merknader. Det er kommet innspill fra

Kunstsolen i Rogaland, Stavanger Kunstforening, Rogaland kunstsenter, Sølvberget, Rogaland Kunstmuseum, i/o/lab, Transit Art Space, foreningen Akt-s og Taoh Residency, Stavanger2018, Bildende kunstneres forening Rogaland, Sola kommune, Snøfrid Hunsbedt Eiene og Yngve Zakarias.

Innspillene er innarbeidet i planen.

VEDLEGG

STAVANGER KOMMUNES RETNINGSLINJER FOR KUNST I DET OFFENTLIGE ROM

(Vedtatt av kommunalstyret for kultur 05.09.05.)

Utvalg

Kunst i Stavangers offentlige rom skal ha høy kunstnerisk kvalitet. Det skal legges vekt på kunstnerisk variasjon, mangfold og nyskaping.

Stavanger kommune ønsker at et bredt spekter av profesjonelle, norske og internasjonale kunstnere skal være representert.

Konkurranser

Parallele oppdrag eller konkurranse skal alltid gjennomføres ved kunstneriske installasjoner/utsmykninger i det offentlige rom. Det gjelder også når kunstverket er en integrert del av uterommet.

Med "det offentlige rom" menes i denne sammenhengen utendørs områder for offentlige gater, plasser, torg, kaier, parker og friområder i Stavanger sentrum og i bydelene.

For utendørs anlegg knyttet til kommunale institusjoner som skoler, barnehager, aldershjem, omsorgsboliger og servicebygg, gjelder samme regler som for kunstnerisk utsmykking av kommunale bygg.

Reglene gjelder gjennomføring av konkurranse/parallele oppdrag og ferdig produserte kunstverk, slik det er formulert i første og andre avsnitt ovenfor. Disse kan fravikes når særlige grunner taler for det, og etter tillatelse fra kommunalstyret for kultur. (Eksempelvis anskaffelse av særlig verdifulle kunstverk.)

Ved gjennomføring av parallelle oppdrag eller konkurranser der vinnerutkastet skal gis som gave til Stavanger kommune, skal juryen ha kunstnerisk/kunstfaglig flertall. Minst en representant utpekt av fondsstyret for kunstnerisk utsmykking, skal kunne tiltre juryen med fulle rettigheter.

En giver kan foreslå en eller flere alternative plasseringer for kunstgaven, men kan ikke sette som betingelse at kunstverket skal gis en spesifikk plassering. Giver kan heller ikke sette som krav at kunstverket skal ha samme plassering for all framtid.

Politisk behandling

Kommunalstyret for kultur har endelig avgjørelsesmyndighet i saker som gjelder kunst i det offentlige rom. Fondsstyret for kunstnerisk utsmykking skal først behandle sakene og avgi uttalelse til kommunalstyret. Denne fremgangsmåten gjelder også ved tilbud om kunstgaver.

Dersom det gjennomføres parallelle oppdrag/konkurranser i forbindelse med utforming av byrommet som innbefatter visuell kunst, skal fondsstyret/kommunalstyret for kultur utpeke en representant til juryen. I saker der kunstverket(gaven) er en (integrert) del av utforming av større plass/byrom, skal fondsstyret, deretter kommunalstyret for kultur behandle saken parallelt med kommunalstyret for byutvikling.

